

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
 REDACCIÓ
 CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
 núm. 27, pis 2.^{on}
 BARCELONA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA
 cada trimestre
 ESPANYA, 8 rals.
 CUBA Y PUERTO RICO, 16.
 ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

LAS FESTAS DE VALLFOGONA.

—Ahont aneu?—los preguntavan.
 !!!A Vallfogona!!! responian ab entussiasme un quants catalanistas.

Enviats allí pèl senyor Lopez l' editor de la *Esquella* també hi anirem.

Y en tant que esperem los dibuixos que vá pendre en Pellicer, y á fi de que ningú 'ls pinti Sant Cristófol nano, aquí van las notas:

Som al dia hu.

Marxan una vintena de catalanistas; se deya que n' hi havia dos cents d' apuntats. Los haurá escapat el tren.

—No fumin, fassin lo favor—deya un catalanista á tots los qu' entravan al seu vagó.

—Moncada un minutol obran la portella, entra l' gefe del tren al cotxe, treu un bulto de sota l' asiento; eran fochs artificials. Reclamacions, crits, disputas, arrenca l' tren y ls' fochs se quedan á Moncada. Ja 'n tenim una; aném per l' altre.

S' arriba á Rajadell, lo mateix individuó dels fochs baixa corrents: vá per feyna. «Viageros al tren.» Surt d' un quartet nano lo consabut, corra, busca l' seu cotxe, no atina en ficarse al primer que se li presenta y s' queda mirant com marxa l' tren y s' assenta resignat esperant l' altre que passarà al cap de quatre horas.

Tira l' tres, lo dos es mort.

Se detura l' tren, som á Tárrega.

Gran genturia á la estació, autoritats, personatjes de importancia y molta canalla.

A dinar y á pendrer café al cassino. Brindis y versos, aplausos y elogis, abressadas y caricias (de petons no se n' ha vist la mostra).

Una recua de burros s' espera; cada un tè l' seu mosso de peu al costat del estribo... dich de la albarda: se prescindeix dels estreps y ls' burriquers han d' anar ab las camas penjant.

Los bagatjes son ajustats á duas pessetas per cap, dos pèl ruch y dos pèl home, total quatre pessetas.

En marxa la caballeria; tres tombarellas sens consequencias.

Verdú l' hem vist de passada, 'ls de la població haurán cregut que hi anavam á fira.

Després d' aquest poble l' de Guimerá, allí s' esperava l' ajuntament en corporació; altre vegada discursos, ofereixen lo somatent per acompanyarnos. No s' atmet, no hem de menester ningú que ns' guardi: som ó no som catalans.

Aixó es el Moli de la cadena. Nos hi esperan las autoritats Vallfogoninas. Estretas de mans, més discursos, se reparteixen atxas de cera y de vent, las primeras als senyors, las altres á la maydada.

S' organisa la professó. Las banderas de las confrarias, catalanistas y jóves del poble, l' ajuntament y comisiones y un piquet de guardia civil tancan la marxa.

Algú diu:—«Vels'hi aquí la comitiva dels *Xatos antics de la bandera nova*». No es cert; l' efecte era sorprendent.

Una nit preciosa, los puigs de las montanyas vehinas

Francesch Vicens Garcia, Rector de Vallfogona.

pléns de fogueras; avansa la professó pèls tortuosos carrers del poble, s' estèn serpentejant com un riuhet de lava, l' apinyada multitud l' hi obra pas, los acorts de una apropiada marxa, s' uneixen al voltejar de las campanas, á l' espetech del tiroteig dels somatens y á la estrepitosa tronada. La professó y la gent del darrera, arriba á la plassa major, lo pati que n' diuhen, s' atura als porxos de la iglesia; para l' estrepitós ruido, y mentres la lluna s' alsa per sobre l' elevada serra, se depositan las coronas devant de la llosa que tanca lo venerat sepulcre del inolvidable Garcia.

¡Ceremonia imponent, é inolvidable!

Per supuesto que 'ls discursets van anar endoyna y en tanta manera, que va haberhi qui va pronunciarne més de tres.

Los Vallfogonins deyan que no es allí sino á dintre de la iglesia y en lo altar de Santa Bárbara ahont está enterrat lo Rector.

Ara vajin á saber si aixó es cert.

Després de aixó, campi qui pugui y l' que tinga pa sech que s' fassi sopas y l' que trovi palla que s' arregli un jas. Al istiu tota cuca viu, y aixis no cuidantse ningú de res s' evitan cofis y mofis ademès de que una mala nit, prompte es passada.

Dia 2.

Oh, o... o... o... o...!

Gran ofici á tota orquesta.

Oferta y escurament de butxacas. Donan una cerilla que després se la quedan y paga qu' es gata.

Com si aixó no bastès, vinga passar las bassinas de las Animas, del Roser, de Sant Antoni y de tota la cort celestial...

Volém la pela, volém la pela... Cantan las absoltas. «Germans carissims» prédica al estil casulá feta per un tal Lamolla, desde un sitial colocat sota 'ls pórtichs. La plassa de gom á gom, las portas de la iglesia ober-tas de bat á bat.

Diu qu' ha anat tot molt bè; no 'ns hi han prè per altre.

Llevant de taula, al acabar de dinar, molt magre; lo resultat de la colecta s' ignora.

Los carrers están guarnits, hi ha pins plantats y alguna bandereta.

En la plassa entenas ab gallardets y arcadas de mata. Res, la decoració de las *Francesillas*, que salta á la memoria sobre tot al veurer ahí vespre entrar á la plassa á n' en Fontova y á l' Iscle Soler.

Va á comensarse l' certamen: som á la plassa. En un cantonet ab mil fatichs y penas s' es arreglat una mica de tablado. Hi ha tanta gent com al demati.

Pren asiento la comissió. Los dos jurats han fet campana.

Presideix lo senyor rector de Vallfogona, 'l que ho es avuy, entenemnos, no vajin á creure en miracles.

Després de molt xiu xiu entre ls' assentats, y molts de cumpliments, s' alsa l' rector á qui no ha faltat algú que li ha dit qu' era digna sucesor del altre y diu textualment:

«S' obra l' obertura del certamen.»

Lo citat reverent se diu Bou. Es un dato com qual-sevol altre.

Ja teniu á un senyor entrat en anys llegint un discurs academich, llarch, llarch y ab una veuheta que ningú l' enten, sentinse en cambi de baix en baix veus caritativas que li diuhen «Talli, talli, y vagi al final.»

Comensa l' publich á estar neguitós, per sossegarlo calla l' senyor, s' obran plechs, se mostran los premis al publich, se llegeixen poesias, no se senten, lo publich está fastiguejat, se donan empentas y trepitjadas, s' enrahona en alta veu, se crida y la part més ilustrada del publich la que no movia escandols deya: «Vaya quin mérit fer la comedia llegint y sense dis-fressarse y no cridar, ni fer accions: fins lo xiquets de quatre anys ne saben ab lo paper á la má.»

Segueix l' escandol, la guardia civil procura posar ordre. De cop, y mentres se llegeix una poesia, se sentan grans picaments de mans. Ah, potser ara ls' entra l' gust ab los versos—res d' aixó, s' han girat d' es-quena á la taula y aplaudeixen á un menestral que fa equilibris ab una arada, aguantantla tota ab la barba.—¡Forsas; forsas; y habilitats volém, cridan los especta-dors, la comissió no pot resistirho y abandona l' camp, emportantsen las joyas perque no s' fessin fonedissas.

Conciliábulo entre los organisadors. Que ls' hi darem á n' aquesta gent? Aixequém una bomba. Just! Bo, ara no hi ha palla ni aygua ras, ni esperit de vi... Sort del rector y del apotecari. Ja n' hi ha una de inflada; s' ha cremat. Xiulada y esbalot. Aném per la se-gona. Lo mateix; lo publich udola cremat, per cre-

marse més, s'apodera de la esponja encesa y alguns galifardeus se la tiran entre cap y orelles.

Gundeix el pànich entre los barcelonins, alguns pensan en marxar d'incògnit.

—Això no son homès, son zulús—dihuen.—Y vosaltres que sou, s'ocorre preguntals al que ho sent. Venir aquí a darlos certaments...!

Lo públich no s'ha mogut de la plassa, esperant el sainete com ells ne dihuen.

El sainete era la Loa que s'havia de representarse.

Siga dit entre parentessis, per més be qu'haguessen anat las festas, la Loa no s'hauria representat, los trages no havian sortit de Barcelona lo mateix qu'alguns dels actors encarregats del desempenyo.

Tot al pel.
Per supueste que l'castell de fochs, ni pintat com que era detingut a Moncada.

En tant al veure 'l fracàs de las festas desfilan alguns forasters dels sis mil que s'havien reunit dels pobles vehins, y confosos entre ells alguns catalanistas també s'escorran recordant allò de que, «dels que fujen alguns n'escapan.» Los que tenen valiment y portan valors se fan acompanyar pels civils.

Ball d'emalat a la plassa de dalt. El fan los del poble y s'paga l'entrada. Contan lo recaudat, una quarantena de duros. Re, vamos tots aquests hi son de més.

Dia tres. Lo fondista Aimerich de Cervera s'escabella: li han encomenat un dinar de cent cinquanta cuberts y s'dona de vinticinch y encare gracias qu'aquests no hagin marxat ab los poruchs. Brindis a las postres, molt d'alabar a Vallfogona, y als vallfognins.

Ja s'farán carrech que la cabalgata va passar per l'ombra, no hi havia res preparat.

Lo fotógrafo senyor Monrás va treure en grupo de catalanistas voltats per la guardia civil. Diu que n'farán un retaule, un ex-xoto, per portarlo a la Bona-Nova, ab aquesta inscripció: «Escapats milagrosament de ls'perills que correnen.»

Ja no hi ha que dir res més. A las cinch se montá en los burrets y vinga desfer lo camí fet avants d'ahi.

Parlant ab alguns del poble respecte a las festas me van dir que 'ls havian enganyat y que 'ls de Barcelona habian volgut burlarse d'ells, perque, no 'ls hi cabia al cap que las comedias se fessin ab lo paper a la mà, y sobre tot que 's prometessin cosas en lo programa que no s'havien de cumplir.

Y anyadian: Y tant poch com los hi costaria quedar bèl En fer passar la corda per una dona, una funció de jochs de mans y fochs artificials n'hi havia prou!

Cap comentari, tothom t'culpa. Los catalanistas per la seva candides, los del poble, no... n'parlen. Y allí hi ha l'projecte de fer una biblioteca... Com se'n reya al saberho un del poble... Un puesto per llegir, deya, si ningú 'n sap...!

Lo terreno no estava disposat. Un vallfogní, nos deya: «Vaja, qu' això de voler fer sant al rector, si s'ho han posat al cap, s'ho tindran de baixá 'ls peus, era un home massa destruyit y massa deixat de la ma de Déu.» Son paraulas testuals; vegin quin concepte los mereix lo simpatic y popular Vicens Garcia.»

M'oblidava dirlos que dels governadors y demés personas importants que s' digué assistir a las festas, no se n' vegé ni l' rastre. Devian olorar la pastarada y varen obrar molt santament.

Dia quatre, a la una del mitx dia. Ja som a Barcelona. ¡Gracias a Déu!

Si algú ns' pregunta—¿D' ahont veniu? ni ánimo tendrem per contestarli.

De Vall..fo..go..n..a...

FIRAS Y FESTAS.

¿Las farém ó no las farém?

Hem de confessar, si per cas, que aquest any venen una mica tardanas: la llavor no s'ha sembrat sino molt tart, y la cullita no pot menos de ser migrada.

Si s' tractés de un t'ch, com lo de Moncada, al Ajuntament no l'hi faltarian ganas de celebrarlas: se tracta no més que de divertir al poble, y 'ls regidors, ja se sab, dihuen que las festas son inútils y tenen rahó. ¿A qué divertir als barcelonins una vegada, si las diversions que surten del saló de Cent duran tot l' any?

¡Qué més festa que veure al Senyor Fontrodona presidint una corrida de toros, ó apoyant la tripa sobre la barana del palco del Circo eqüestre!

¡Qué més diversió que una sessió del Ajuntament! Repárintho:

Los gegants: l' arcalde y 'l Sr. Pujol Fernandez.

Los nanos: lo Sr. Catalá y altres concejals que no parlan.

Las trampas: també hi son, y no hi ha necessitat de que surtin.

Funció d' iglesia: un discurs de 'n Puig y Savall.

Funció de desagris: un discurs de 'n Cabot.

Corrida de toros: en Fontrodona y en Camp y Sala.

Castell de foch: en Batllori (Ja 'u diu la cansó: Batllori pica foch, etc.).

Hi ha hagut algú que no tenint en compte cap d'aquestas circumstancias s'ha ficat al cap que havia de haberhi festas.

Y prenent a la ciutat per criatura ha comensat a fern'hi.

Per jo desgracia! Fins are tot ha sigut inútil: posturas en forma de grans promesas; muecas en forma de l'esperansa de grans negocis, y pessigollas.... Lo pitjor han sigut las pessigollas; perque no se si saben que las tals pessigollas han tingut la forma de una suscripció pública, oberta per sufragar los gastos: han anat a las fondas, als cafés, als teatros, als carrils, als establiments públichs, a casa de alguns particulars, en busca de quartos: alguns n'han dat: altres han dit que no; pero consti que aquestas pessigollas no han fet riure a ningú.

¡Qué volen ferhi!

¡La criatura no está per festas!

¿Y 'l programa?

Es colossal, es immens, es extraordinari.

Iluminacions a la Rambla: es a dir los mateixos candellabros de sempre, las mateixas gassas, los mateixos globos, las mateixas enramadas, ab l'única diferencia, que aixis com avants seguien tota la Rambla, aquest any quedan limitadas a un tros, per demostrar que Barcelona está a dieta.

Y pensar que un any endarrera en aquest temps viviam en plena huelga del gas! ¿Qué has fet ciutat comtal de tantas economias?

Respecte 'ls carrers, cada h' 'ls guarnirà com millor l'hi sembli, lo qual equival a dir que ningú 'ls guarnirà de cap manera. Es a dir potser als botiguers se 'ls acudirà l'idea de fer llargas enfiladas de recibos y recibets de todas las contribuciones y contribucionetas que pagan al Estat, al Municipio, als uns y als altres, per preu de la felicitat de que disfrutan.

Luego músicas pels carrers; s'enten las músicas militars; com si diguessim una cosa nova y no sentida encare.

Y finalment lo més gros, lo més increible que ha somiat may la humana inteligencia: uua cosa estupenda, que si 's realisa, Barcelona farà olvidar las antiguas y tant sapigudas glorias de la patria del regidor Mateu, de la terra del águila, del rellotje de sol ab taulada y de la paret ab banyas, en una paraula de la tant celebrada Ciutat de Mataró.

No 'u fassan corre, pero 's tracta.....

¿Prometen guardarme la reserva?... ¡Sobre tot no 'm fassan quedar malament!

Se tracta de la formació de un.....

No m'hi atreixo: per mort de Déu sigan formals.

¿Ho serán?

Donchs, sí, 's tracta de la formació de un gran Vo.... ol.... ca.... a.... a.... n, a la cima del Tibi-dabo.

¡Quina apoteosis final, més digna de las festas que 's preparan!..

Y are parlem formals:

Barcelona es massa gran per unas festas tant repetidas.

A més d'aixó: pèl foraster, Barcelona es fira cada dia; Barcelona cada dia es festa. Ja 'u diu lo ditxo; Barcelona es bona si la bossa sona; sona ó no sona Barcelona es bona.

Tindrén bonas companyias de todas menas: al torin, corrida ab en Lagartijo: al Circo eqüestre, aquestes espectacles gimnástichs, eqüestres, pantomimichs que s'han sostingut tot l'istiu, sense cansar a ningú, inclús al Sr. Fontrodona; al Retiro companyia dramática, ball y cant flamench; al Tivoli l'espectacle «De la terra al sol» que a fora no 's veu per cap diner; al Espanya la companyia dramática de 'n Tutau y la Mena; a Nove-dats, mitj teatro mitj circo, pessas, una rival de miss. Lurline y l'home dels ganivets etc. etc.; a Romea teatro catalá; al Principal una companyia d'ópera, y la magnífica producció de Mercuri, desconeguda a Barcelona «Il violino del diávol». etc. etc. etc.

Anyadeixin a n' aixó balls, concerts, castells de foch, etc. etc. etc.

Calculin que la fira es continua a las botigas de la Rambla, carrer de Fernando, Boqueria, Plassa Real, etc. etc. etc.

Procurin que las empresas fassan una bona rebaixa en lo passatge, y no faltaran forasters que 'ns vingan a veure, sense necessitat de fer papers ridiculs.

Allò del volcan del Tibi-dabo, no val la pena de treure la son a algun propietari de alguna torre del Putxet ó de Vallearca, que viu felis, com lo cargol dintre de la closca, y que ni per broma pot sufrir la permanencia de un volcan tant a la vora de casa seva.

P. DEL O.

UNA POESÍA INÉDITA

DEL RECTOR DE VALLFOGONA.

Una rara casualitat ha posat en nostras mans un preciós manuscrit del sigle XVII que contá un sens fi de poesias del Rector de Vallfogona, copiadas directament dels manuscrits del ilustre poeta.

Mentres esperém l'ocasió oportuna de publicar todas las inéditas que conté, entre mitj de todas las publicadas fins are y de correllir aquestas, ja que 'l text d'ellas fou alterat a cada punt gracias als exagerats escrúpols dels rectors de Banys y Pitalluga, encarregats d'espurgar l'obra de Garcia; mentres esperém aquesta ocasió, conténtinse 'ls lectors de l'Esquella de la Torratxa avuy per avuy ab una petita y graciosa poesia inédita de nostre celebrat poeta, y tingan la seguretat de que en algun números succesius serém més prodichs.

La poesia inédita que doném avuy se titula:

SÁTIRA.

DE UN CRIAT A SON AMO ENAMORAT DE UNA DAMA QUE NO 'L VOLIA.

Es mon amo una persona tan cortés y comedida que a qui l'hi lleva la vida a fins l'ánima l'hi dona.

Y sembrant ab etern plor mil llágrimas cada dia, molt satisfet restaria si sols cullís una flor.

Tinchli llástima al pobrás perque temo son mal cresca, pus que such vol traure d'esca y foch de un cramell de glás.

Mártir de una dona n'es tant freda y desamorada que l'ofen, cansa y enfada, y ell no pot volerla més.

Per dirho en resolució: tant per son amor treballa, que menja civada y palla, y may ne dona al tritó.

ESQUELLOTS.

Segueixen en augment los suicidis; y com qu' enaixó sucseheix molt de lo que jo vaig dirlos dias endarrera, es a dir: que may un suicidi vá tot sol, com si aquesta fatal mania fós contagiosa, alguns periódichs proposan que la premsa prenga una resolució definitiva. Aquesta resolució es la de no donar compte dels suicidis que ocorrin.

Un conegut méu que 's distingeix per las sevas espatulxadas deya:

—No n'hi ha prou; jo faria un' altre cosa.

—Que farias?

—Posaria pena de mort als suicidas.

Diumenje vinent y l' altre diumenje, dia 21, toros de Laffite y toros de Moruve. Los de Moruve ja son coneguts y molt estimats y aplaudits. Are 'ls de Laffite molt celebrats per tot Espanya surten per primera vegada a Barcelona, y aixó fá creure que voldrán lluirse.

Las cuadrillas, ja 'u saben: en Chicorro y en Lagartijo: lo primer farà 'l salt de la garrotxa y 'l segon posará banderillas de las curtas, s'enten si 'ls toros ho permeten.

Per lo tant a la plassa se 'ls espera.

Ja han tornat los pelegrins. Pèl camí molts se ván quedar per no poder aguantar la calor y 'l mareig. Primer contratemps.

A Lourdes una pelegrina vá relliscar y vá caure en un precipici. Primer miracle.

Lo dia de la manifestació va ploure y 'ls pelegrins ván quedarse ab las ganas de sortir a passejá 'l rumbo. Primera delicia.

A l' Aduana de Port-bou varen pendre 'ls una carretada de rosaris y medallas que entravan sense pagar dret. Primer desengany.

Al arribar a Barcelona casi tots duyan cantirets plens de l'aygua miraculosa, y alguns xicots cridavan:—Tant gran y vá a la font! Última broma.

A las targetas del ball que la societat La Montserrat vá donar al saló dels Camps Eliseos hi havia un Cupido ab barretina catalana.

¡Un Cupido y Montserrat!

¡Qui sab si aquest serà 'l lema de la pelegrinació que 's prepara!

Mentres a Valencia executavan al reo Joan Zorrilla en los pobles immediats vá haberhi quatre assessinats.

Y encare més: lo butxi vá deixar lo sombrero sobre una banqueta.... ¡y van robarli!

Ja 'u veuhen, la pena de mort es un gran exenple.

Es a dir: es més que un exemple! es una càtedra, y alguns mostren una gran disposició per acabar la carrera.

L' Ajuntament ha derrotat a la comissió de consums, de manera que la comissió de consums, queda consumida.

Y tot perque 'ls senyors que la componen s' habian ficat al cap la mania de col·locar a un fulano de gefe de consums, ab un sou molt maco y sense concurs, ni altre requisit de cap mena.

Hi ha coses massa grosses, que ni l' Ajuntament que s' ha menjat lo banquet de Moncada, pot empassar-selas.

Catllar es un poble de la provincia de Tarragona. En Catllar com en molts pobles lo dia de la festa major fan lo llevant de taula, y 'l llevant de taula consisteix en anar a recullir algunes limosnas de casa en casa, durant lo dinar.

La comissió 's presenta a ca 'l rector, y 'l rector de Catllar l' obsequia ab 15 xavos en pesa.

Un altre capellá qu' era a taula tira mitja pesseta a la bassina ¡Qué rumbòs!

Pero ell mateix se pren lo cambi, 13 quartos. ¡Ja nó u' es tant!

Més tart s' adona la comissió de que 'l capellá que vá perdent lo rumbo ha fet lo que 'ls francesos, califcan de una *escroquerie*, perque la mitja pesseta que vá tirar a la bassina era falsa y 'ls 13 quartos de cambi qu' ell mateix vá pendre's perfectament bons. ¡Qué tall!

Ja han sortit los nous cigarros de la fàbrica de Alicant: valen cinch céntims de pesseta; es a dir: per una pesseta 'n donan vint.

Son tant dolents com los altres, per supuesto; y si l' Estat compregués los seus interessos, en tots los estanchs ahont ne venen hi hauria 'l següent rétol:

«Veneno al alcance de todas las fortunas.»

Després del benefici de 'n Trewey, lo dels germans Chiesi, que com sempre van lluhirse.

Y are 's prepara 'l de 'n Tony Grice, pèl dimars de la senmana entrant.

En Tony ja ha fet una cosa que l' hi aplaudeixo: imprimir lo programa en catalá. Pèl gran dia prepara una infinitat de sorts noves, y 's disposa a omplir cinch números del programa.

Aconsello una cosa a l' Empresa, y es que apuntali 'l Circo, perque 'l dimars que vé reventara de plé.

S' ha mort un germá del Papa. Escoltin ¡y nó l' hi van fer fregas ab l' aygua de Lourdes?

Lo Papa está malalt. ¿Y l' aygua de Lourdes no la proban?

S' ha mort la santa de Badalona. ¡Ay Dèu meu: Fins los sants se moren! y pensar que l' aygua de Lourdes es tan miraculosa.

Sobre l' aygua de Lourdes, deya un pelegrí: —Al anar duya 'l cantí plé de vi; are 'l porto plé d' aygua.

Resposta de un seu germá: —Donchs digas que lo que dúes es aygua poll.

Cada dia 's repeteixen las desgracias en lo tranvia; y entre tots lo tranvia de Gracia es qui envia més gent a las casas de socorro, al hospital y al cementiri.

Tot aixó 's cura de una manera. Es cert que per una qüestió de xavos no 's col·locan en los cotxes los aparatos salva-vidas?

Donchs no hi ha més que castigar a l' empresa per lo que t' de més sensible, la hòssa.

Podria ferse una tarifa: un brás malmés val mil duros; una cama, dos mil; la vida perduda per los descuits de l' empresa val lo que val una vida.

¡Aixís, aixís! Al Sr. Uhtoff ja nó li vindria de nou; a lo menos a la seva terra aixís ho pentinan, y hi ha una mica més de cuidado.

Perque no es just que mentres las accions donan tot lo que volen, al públich qu' es qui paga, no se li reparixin més que aquestas gangas.

FRAGMENTS DEL LLIBRE INEDIT

MIL Y UN ACUDITS

PER J. DEAN

—No 'm tornis a dir may més que soch casat pèl civil

¡Ni pèl civil ni 'l canónich!

Soch casat per compromís.—

Me deya un senyó embustero: —¡Tant mercuri m' han donat,

que al Istiu, no hi posi dupte sempre soch, dos dits més alt.

En Pau are vá casarse ab la Octavia ma germana ... y passan brallantse l' dia, —¡Vaya una Pau-Octaviana!

Si are 'ls frares dessin sopa jo m' hi abonaba de pet. ¡Tira que caldo de frare ha de dar molt aliment!

Veyent la «Cura de Moro» me dey, un senyó vebí —N Pitarra es l' dimoni ... diu, que l' hi falta l' precís per contraure matrimoni ... ¡També 'm fallaba a n' mí!

Tot llogant a una criada vaig dirli: —Bè y que sap fé? —Tot lo que vulgui manarme —Pues *avis ja 'ns entendrem*.

Diu que una ma renta l' altra y totas dugas la cara. —Pues Quima, rentat la tèva y no siguis tant deixada.—

—Miris Tuyas no festeji jo no vull soldats a casa. —Y donsas aquell tintent que ve quan lo senyó marxa?

—No fassi cap compliment aqui l' contém com de casa —¡Veu are ab lo seu permis m' en vaig a pegá a la mare!

Un que tenia un Inglés que no l' deixaba tranquil anant pèl carré de n' Mónach s' van topá un dematí

—No esperi que d' aqui m' mogui Si no m' paga tot seguit. Y l' altre aprelant a corre —¡Pues esperi que ya vinchi!

¿Que si caich mort m' assegura que no tinch un pam de puéstos? Pues si no m' aguanta algú ocuparé més d' un metro.

QUÈNTOS.

Arriba un foraster a un poble y s' hospeda a casa 'l metje.

A la tarde surten a donar un passeig y passan casualment per davant del cementiri: las portas están obertas y 'l foraster manifesta desitjos d' entrarhi.

—Ab molt gust, diu lo metje; y col·locantse al lllindar de la porta, diu:

—Passi.

—No, passi vosté, respon lo foraster.

—Aixó si que nó, a vosté l' hi toca.

—Oh! ca... ca: vosté es metje, y aquí al cementiri pot dirse qu' es a casa seva.

Estava acusat un mano de haverse casat ab tres donas, y tractava de defensarse dihent: —¡Massa castigat qu' estich! Figúris lo tribunal que ab las dos primeras vaig ser molt desgraciat, y a pesar de tot vaig casarme ab la tercera!

Dias endarrera en un poble de Fransa vá ocorre una escena molt singular.

Davant per davant y fentse una desesperada competència, hi havia dos barracas de fieras. Los amos de las *menageries* sortian a la porta fent discursos per atraure al públich, y s' insultavan de mala manera.

Un dia un d' ells desafia al altre.

—Cent duros van, exclama, que no 't ficas ab mi dintre de la gabia de l' òs blanch.

—¡Pues no haig de ficarm' hi!

—Van los cent duros.

—Van.

Y toca l' hora de la funció: hi ha a la barraca un públich numerosíssim, atret pèl reclam del desafio. Arriba l' hora fatal y 'ls dos domadors ja son dintre de la gabia. Obran la portella y surt l' òs blanch, una fiera terrible, espantosa, indomable.

Los dos domadors, en tant, al veure's prop de la mort no més que per un punt, comensan a insultarse ab véu baixa; del insults passan a las castanyas; per últim s' abrahaman.

¡Moment horros! No se sent una mosca, més que las patacadas dels domadors.

Per últim l' òs blanch s' adelanta. Lo públich llensa un ¡ay! angustiód... y l' òs blanch ¡y devorarlos?

No: al veure 'ls tant enfutismats, estén una grapa, y com si fós un municipal, separa als dos contendents!

A una vella beata, que s' havia quedat per tia' l' hi deya un seu germá:

—Digas Pona ¿perqué hi vás als sermons? Al cap de

vall desde que 'l predicador comensa fins que acaba, fás una eterna bacaina.

Contestació de la beata: —Ja veurás Miqueló: a mi no m' agrada dormir sola.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Tè tres hu dos si no callas, digué la tot a n en tot —Fa prima, digué un xicot jugant ab altres canallas; y allavoras un pagés que treballava per lli —Si no callas, li va dí te prima dos un revés.

PERE BOTERS.

II.
Serás tot y tindrás hu si tens dos, ó sino pobret de tú.

NYOCA.

MUDANSA.

Distret dins d' una total en lo canal de la tot un dia de temporal a la tot me vaig fer mal rebent un cop molt refort.

PAU SALLA.

SINONIMIA.

Ahir vaig comprá una tot y una tot me va costar, perque n' era molt passada y no 's vá pogué menjar.

DONJÉ.

TRENCA-CLOSCAS.

Amberes.—Barcelona.—Cardona.—Horta.—Logroño.—Nantes.—Navarra.—Madrid.—Olesa.—Tarrassa, Formar ab las primeras lletas de aquests noms lo nom d' una vila Catalana.

J. SUST Y G.

COMBINACIO NUMÉRICA.

Substituir los pichs ab números que sumats horizontal vertical y diagonalment donguin 41.

O. NAIRAM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.—La mestressa d' una botiga.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—L' amo.
- 1 2 3 4 5 6 7 10.—Lo que venen.
- 3 6 9 7 8 9 6.—Lo que tenen los ministros.
- 9 6 7 8 9 10.—Una trampa.
- 3 5 6 9 6.—Nom de dona.
- 1 6 7 10.—Lo qu' es la mestressa.
- 9 6 5.—Una moneda.
- 7 8.—Una planta.

GEROGLIFICH.

A L A, R
K D L A
A A A
I A I A
N. Chinos.

AZULINA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- 1. XARADA 1.ª—Tarambana.
- 2. IDEM 2.ª—Filomena.
- 3. ENDAVINALLA.—Sabó.
- 4. ANÁGRAMA.—Arit, irat, Rita, traí, triá, tirá, tira.
- 5. QUADRAT DE PARAULAS.—Rosa
Ocas
Sale
Ases
- 6. CONVERSA.—Paper.
- 7. TRENCA-CLOSCAS.—Navata.
- 8. GEROGLIFICH.—Lo mes tè trenta dias.

LA TORNADA.

Llana y mullada.....